

Nr 92.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestridande från anslaget till allmänna indragningsstaten av en arbetaren K. J. Johansson tillerkänd livränta; given Stockholms slott den 13 februari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Carl Ekman.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 13 februari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMBIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för försvarsdepartementet, statsministern Ekman anför:

Arbetaren Karl Johan Johansson i Gälstad, Malmslätt, och hans minderåriga dotter Gunhild Maria påkördes den 13 februari 1926 på vägen mellan Malmslätt och Linköping av en fälttelegrafkårens flygkompani å Malmslätt tillhörig personautomobil, förd av värnpliktige H. Maresch. Johansson och hans dotter ådrogo sig därvid åtskilliga skador.

Sedan Johansson för egen del och såsom förmyndare för sin dotter anhängiggjort talan mot kronan samt därvid yrkat, att det måtte åläggas kronan såsom

Bihang till riksdagens protokoll 1931. 1 saml. 78 häft. (Nr 92.)

ägare av automobilen att till Johansson och hans dotter utgiva ersättning för de lidna skadorna, förpliktades kronan genom Göta hovrätts dom den 30 mars 1928 att till Johansson för honom och hans dotter tillfogad sveda och värk, för lasarettsvård, läkarvård, läkarintyg m. m. ävensom för förlorad arbetsförtjänst för tiden från och med den 13 februari 1926 till och med den 12 juni 1927 utgiva ersättning med sammanlagt 3,351 kronor 60 öre jämte ränta enligt angivna grunder.

Då parterna i målet förklarade sig icke ämna fullfölja talan mot hovrättens dom, utbetalade arméförvaltningens intendentsdepartement den 17 april 1928 det utdömda beloppet, 3,351 kronor 60 öre, jämte ränta, 216 kronor 64 öre, eller tillhoppa 3,568 kronor 24 öre. Härefter väcktes av intendentsdepartementet å kronans vägnar talan mot Maresch med yrkande om åläggande för honom att till kronan utgiva nyssnämnda belopp, 3,568 kronor 24 öre, jämte ränta. Enär det icke visats, att vållande till olyckan låge Maresch till last, samt, ehuru av omständigheterna ej framginge, att Maresch vore fri från vållande, rätt jämlikt 3 § i lagen den 30 juni 1916 angående ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik i allt fall icke kunde anses tillkomma kronan i förhållande till Maresch, vilken under tjänstgöring såsom värnpliktig kommenderats att föra bilen, förklarade Kungl. Maj:t genom dom den 27 juni 1930 kronans mot Maresch förda talan icke kunna bifallas.

Efter det Göta hovrätts omförmälda dom av den 30 mars 1928 vunnit laga kraft, yrkade Johansson efter stämning å kronan, att, som han, vilken vore kroppsarbetare till yrket, till följd av den honom åsamkade skadan blivit urståndsatt att för framtiden förrätta arbete inom sitt yrke, kronan måtte åläggas att under Johanssons livstid till honom utgiva skadestånd med angivet årligt belopp, varjämte Johansson fordrade ersättning för anskaffande av läkarintyg med 35 kronor. Enligt Göta hovrätts dom den 28 juni 1929, vilken vunnit laga kraft, förpliktades kronan att till Johansson utgiva, för tiden från och med den 13 juni 1927 till den 1 juli samma år 30 kronor samt månatligen från och med sistnämnda dag, till dess Johansson fyllt sextio år, 50 kronor och där- efter intill hans död 30 kronor, att erläggas i förskott för kalendermånad och till redan förfallen del genast. Härjämte förpliktades kronan att gottgöra Johansson kostnaderna för läkarintyg med 35 kronor.

Johansson är född den 13 december 1884.

I skrivelse den 31 oktober 1930 hava *arméförvaltningens intendents- och civila departement* anfört följande.

På grund av Göta hovrätts dom den 28 juni 1929 hade intendentsdepartementet låtit till Johansson utbetala dels sistberörda belopp å 35 kronor, dels ock Johansson tilldömt skadestånd för tiden från och med den 13 juni 1927 till och med den 30 juni 1930 med 1,830 kronor. De Johansson efter nämnda tid tillkommande livräntebeloppen utbetalades tillsvidare av Livgrenadjärregementets kassaförvaltning och avfördes å intendentsdepartementets försträckningskonto.

Någon talan mot Maresch rörande återbekommande av de på grund av sistnämnda hovrättsdom utbetalda beloppen hade icke anhängiggjorts och syntes icke heller med hänsyn till innehållet av Kungl. Maj:ts dom den 27 juni 1930 böra anhängiggöras.

Samtliga de intill den 1 juli 1930 utbetalda beloppen, tillhoppa 5,433 kronor 24 öre — därav 3,603 kronor 24 öre vore till siffran definitivt bestämda belopp och 1,830 kronor utgjorde livräntebelopp — hade av intendentsdepartementet förskjutits och balanserades fortfarande å departementets försträkningskonto. Då denna utgiftspost emellertid icke längre syntes böra kvarstå å nämnda konto och då något under intendentsdepartementets förvaltning ställt underhållsanslag icke kunde tagas i anspråk för ersättande av det utgivna beloppet, hade departementet ansett sig böra hos Kungl. Maj:t göra framställning om förskottets täckande.

Beträffande de anslagsmedel, från vilka de förskjutna medlen samt de efter den 1 juli 1930 till betalning förfallna skadeståndsbeloppen borde utgå, funne sig intendents- och civila departementen, som i denna del gemensamt handlagt detta ärende, böra *dels* hemställa, att Kungl. Maj:t måtte från lantförsvarets anslag till extra utgifter anvisa ett belopp av 3,603 kronor 24 öre, motsvarande de till utgivande ådömda, definitivt bestämda beloppen, *dels ock*, under åberopande av riksdagens skrivelse den 16 april 1926, nr 148, punkt 17, i ärende av liknande beskaffenhet, hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att det Johansson jämlikt Göta hovrätts dom den 28 juni 1929 tillerkända skadestånd av 30 kronor för tiden från och med den 13 juni till den 1 juli 1927, av 50 kronor i månaden från och med sistnämnda dag, till dess Johansson fyllt sextio år, och av 30 kronor i månaden för tiden därefter till Johanssons död finge bestridas från anslaget till allmänna indragningsstaten, med iakttagande av såväl att å nämnda skadeståndsbelopp icke finge åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkomme pensionstagare, som ock att av de från allmänna indragningsstaten utgående livräntemedel finge innehållas så stort belopp, som erfordrades för beredande av ersättning till intendentsdepartementet för de av nämnda departement förskjutna livränteposterna.

Statskontoret, som den 22 november 1930 avgivit utlåtande i ärendet, har anfört följande.

Lika med arméförvaltningens intendents- och civila departement torde Kungl. Maj:t finna, att de genom Göta hovrätts dom den 30 mars 1928 kronan till utgivande ådömda beloppen, tillhoppa 3,351 kronor 60 öre, med ränta, 216 kronor 64 öre, jämte den enligt samma hovrätts dom den 28 juni 1929 Johansson tillerkända ersättningen för läkarbetyg, 35 kronor, eller tillsammans 3,603 kronor 24 öre borde gäldas från lantförsvarets anslag till extra utgifter.

Beträffande livräntebeloppen skulle, såsom departementens förslag innebure, med tillämpning av det av Kungl. Maj:t och riksdagen beslutade förfaringssättet för bestridande av den änkan Klara Sofia Nilsson tilldömda livräntan (prop. nr 127/1926), anslaget till allmänna indragningsstaten anlitas för betalande av Johanssons livränta och detta även för tiden före nästkommande budgetår. I utlåtande till Kungl. Maj:t den 29 november 1929 angående vissa skadeersättningar till furiren G. Hallonqvist hade emellertid statskontoret uttalat sig för, att anslaget till extra utgifter borde anlitas även för de livräntebelopp, som hänförde sig till tiden intill nästa budgetårs ingång, och att således anslaget till allmänna indragningsstaten skulle komma till användning först efter nämnda tidpunkt. Denna uppfattning hade biträtts av Kungl. Maj:t och riksdagen (prop. nr 76/1930). Vid sådant förhållande ansåge sig statskontoret nu böra föreslå, att på enahanda sätt förfores beträffande den nu ifrågavarande livräntan.

Jag delar statskontorets uppfattning beträffande sättet för bestridande av den Johansson tillerkända ersättningen. Departements-
chefen.

Av riksdagen torde därför böra inhämtas medgivande, att det i form av livränta utgående skadeståndsbeloppet må för tiden från och med budgetåret 1931/1932 gäldas av anslaget till allmänna indragningsstaten. Såsom tidigare i likartade fall ägt rum, bör föreskrift meddelas därom, att å ersättningsbeloppet icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare.

Till frågan om anvisande å lantförsvarets anslag till extra utgifter av medel för täckande av kostnaderna för de engångsersättningar, som tillerkänts Johansson, samt den å tiden före ingången av budgetåret 1931/1932 belöpande ersättningen till honom i form av livränta torde jag få återkomma, sedan riksdagens beslut i ärendet föreligger.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att den arbetaren Karl Johan Johansson jämlikt Göta hovrätts dom den 28 juni 1929 tillerkända årliga livränta av 50 kronor i månaden till dess Johansson fyllt sextio år och av 30 kronor i månaden för tiden därefter må från och med budgetåret 1931/1932 bestridas från anslaget till allmänna indragningsstaten, med iakttagande av att å livräntebeloppet icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Broberg.